

Radu Vodă în ziua de Rusalii a anului 1658, precum și sfințirea de către patriarhul Macarie a Bisericii Sf. Constantin și Elena, înainte ca aceasta să fi fost terminată.

Mihai Țipău (ISSEE) a vorbit despre ierarhii greci de la Constantinopol, Ierusalim și Alexandria, descriși în jurnalul *Călătoria Patriarhului Macarie III Ibn al-Za'im în Țările Române, Ucraina și Rusia (1652-1658)*, afirmând că una dintre problemele majore cu care fiecare patriarhie se confrunta era schimbarea frecventă a conducătorilor, datorată conflictelor și politicii. Așa cum reiese din notele de călătorie consemnate de Paul din Alep, mulți dintre patriarhi sfârșeau fie asasinăți (Partenie II, Partenie III), fie exilați (Chiril I, Partenie I). În acest context, călătorii sirieni au jucat un rol important prin deschiderea de noi căi de dialog între conducătorii români și reprezentanții patriarhiilor istorice, de multe ori domnii români devenind protectorii înalților prelați, ipostază menită să le sporească prestigiul.

La finalul întrevederii, Ioana Feodorov a anunțat că traducerea integrală a *Jurnalului* lui Paul din Alep din arabă în română este în curs de finalizare, urmând ca în anul 2014 Editura Academiei Române să publice varianta bilingvă (româno-arabă) a manuscrisului original, păstrat în Franța.

Elena Mușat

Regulile orașului. Despre educarea orășenilor și nașterea lumii civilizate

Din ciclul "Povești din București", în data de 27 februarie 2013 a avut loc la Caru' cu Bere conferința susținută de istoricul Simion Câlția, cu titlul *Regulile orașului. Despre educarea orășenilor și nașterea lumii civilizate*, eveniment organizat și de această dată de către Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale, în colaborare cu restaurantul Caru' cu Bere.

Simion Câlția a abordat evoluția orașelor românești în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea pornind de la normele și ordinele emise de primăriile urbane care reglementau în detaliu raporturile sociale în cadrul comunității. Conferențiarul a apreciat că "dacă legile mari dau structurile Statului, regulamentele urbane modelează comportamentele cotidiene, viața de zi cu zi, regulile care conturează viața urbană". La începutul secolului al XIX-lea, orașele românești înregistrează o explozie demografică determinată de o semnificativă migrare din mediul rural în cel urban și de stabilirea în Țările Române a unui număr considerabil de străini. În acest context, orașul se transformă și se redefiniște, iar noii locuitori trebuie educați pentru a corespunde noului statut. Cei mai mulți dintre noii orășeni sunt adulți, proveniți din mediul rural și, la această vârstă, schimbările comportamentale și de mentalitate nu mai vin de la sine pentru că, practic, nimeni nu dorește să se schimbe. În consecință, educația devine un act impus de primăriile urbane care, prin regulamente, îi obligă pe oameni să se civilizeze.

Ordonanțele emise de primăriile orășenești sunt variate și acoperă toate segmentele vieții urbane.

Necesare pentru buna desfășurare a vieții citadine sunt regulamentele pentru igienă și alimentație publică, deoarece aglomerațiile urbane reprezintă mediul cel mai propice de propagare a bolilor; fie că este vorba de holeră, tifos sau vărsat, toate se răspândesc ușor și, din acest motiv, primăriile caută soluții pentru preîntâmpinarea acestor pericole. Regulamente importante apar și în domeniul fabricării și comercializării pâinii și,

în acest sector, normele prezentate de conferențiar demonstrează ingeniozitatea autorităților de a remedia anumite deficiențe: pâinea trebuie să aibă un gramaj standard, iar vânzătorii sunt obligați să poarte o plăcuță pe care au inscripționat numele. Aplicarea condițiilor impuse de primăriei brutăriilor implică costuri substanțiale, motiv pentru care autoritățile oferă timp suficient pentru îndeplinirea lor. Nerespectarea normelor duce la închiderea brutăriilor.

Pe baza documentelor prezentate, Bucureștiul se conturează ca un oraș modern, în care tramvaiele cu cai sunt înlocuite cu cele electrice, iar pentru o bună evidență a populației în continuă creștere se introduce un sistem de înregistrare a locuitorilor orașului. Categoriile sociale care asigură salubritatea orașului se profesionalizează: se înființează un serviciu public de măturători și unul de servitori. Spre sfârșitul secolului al XIX-lea începe să dea roade presiunea continuă exercitată de primărie asupra locuitorilor, obligați să respecte și să aplice normele stabilite la nivel local. Concomitent însă cu acest proces de educare și civilizare a orașenilor, aceștia încep să aibă pretenții mai mari de la municipalitate, de la care așteaptă condiții de viață mai bune. Din perioada respectivă datează numeroase cereri adresate Primăriei de către locuitorii mahalalelor din București privind pavarea străzilor și iluminatul public în zonele respective.

Creșterea numărului de locuitori induce orașenilor un sentiment de derută, determinat de faptul că nu se mai cunosc între ei, ceea ce îi face neîncrezători. Această stare este amplificată și de presă, care evidențiază aspectele negative ale vieții cotidiene (furturi, crime etc.) care, deși sunt incidente izolate, rămân întipărite în mentalul colectiv sporind suspiciunea față de semenii.

Regulamentele emise de primărie impun norme care duc la eficientizarea vieții cotidiene și în condițiile verificării sistematice a modului în care acestea sunt aplicate. În general, așa cum Simion Câlția afirmă, răspunzând unei întrebări adresate din public, normele urbane nu le copiază pe cele aplicate în orașele din Vestul Europei, ci sunt adaptate nevoilor particulare ale orașelor românești și, în mod indirect, comportamentele urbane influențează și evoluția comportamentelor rurale (casele construite împrumutând elemente arhitecturale citadine).

O concluzie a celor prezentate ar fi că demersul coerent inițiat de primărie, prin regulamente a căror aplicare este verificată cu strictețe, determină educarea locuitorilor pentru a corespunde statutului de "orașean", iar orașele românești se pot compara la sfârșitul secolului al XIX-lea cu metropolele europene, de care le mai desparte doar un decalaj de dezvoltare de aproximativ zece ani.

Elena Mușat

Expoziția *Ada Kaleh, insula visului și a uitării*

Expoziția, organizată de către Muzeul Țăranului Român, în colaborare cu Muzeul Național de Artă, Biblioteca Națională, Biblioteca Academiei Române și având sprijinul Uniunii Democratice Turce din România, readuce în atenția publicului insula Ada Kaleh, un loc de un farmec aparte, acoperit în anul 1971 de ape prin construirea pe Dunăre a barajului "Porțile de Fier".

Datorită importanței ei strategice, mica insulă a fost disputată de-a lungul secolelor de Imperiul Otoman, Ungaria și Imperiul Habsburgic și alipită teritoriului